

Foto: Johan Reimer

Naleqqiiffik - tassa torrak !

Aprílip 11-anniit 13-annut Naleqqiiffik inunnit 200-t sinnerlugit peqataaffigineqartumik ingerlanneqarpoq.

Qup. 3

Naleqqiiffik - en fantastisk oplevelse

I dagen 11. – 13. april afholdt vi med deltagelse af over 200 personer, elever, lærere, skoleledere, skolebestyrelsesmedlemmer, kom-munalpolitikere, erhvervsuddannelsesfolk og landspolitikere.

Side.4

Repræsentant-skabsmøde 2007

IMAK's årlige repræsentantskabsmøde blev i år afholdt i dagen 16. – 17. april.

Side. 6

Projekttopgaven

Som tidligere beskrevet i Ilinniartitsisoq er der for den grønlandske folkeskole en ny evalueringsbekendtgørelse til færdigbehandling.

Side. 8

Pingaarnertitaq

Lederen

Qup/Side 1.

2007-imi aallartitat ataatsimiinnerat

IMAK-imi aallartitat ukiumoor-tumik ataatsimiinnerat ukior-manna aprílip 16-anni 17-annilu ingerlanneqarpoq.

Qup.5

Pilersaarusiukkamik suliaqarneq

Soorlu Ilinniartitsisumi siusinnerusukkut allaaserineqareersutut nunatsinni meeqqat atuarfian-ni naliliisarneq pillugu nalunaarut nutaaq inaarsarneqaleruttorpoq.

Qup.7

Pingaarnertitaq - Lederen

All.: Hector Lennert Sørensen

Ukioq atuarfusoq tulleg 2007/2008 piareersarlugu aallartinnialerpoq.

Piffissap ingerlanera manna tassaasaaq: Ukiumut atuarfuisumut tullermut piareersarneq. Piareersarnermi eqqumaffissat arlaqarpur: atuartunik atuaqati-giikkaartunik aammalu klassenut assigiinngitsunut aggorneqarnissani anik suliaqarnerit. Kiisalu ilinni-artitsisut tiimissaanik agguaanerit. Atuarfiit angissusaat malillugit tiimissanik qanoq amerlatigisunik tunngaviusumik sulinermi isumaqatigiisummut tulluussarneqarsimasat kanukoka-p sanasimasai assigiinngitsunut naleqqusarlugit atorneqarsinnaapput. Aammali eqqumaffigineqassaaq sumiifinni kommunep aalajangersagai qanoq oqaasertaqarnerisut siunertaqarnersullu.

Atuarfik qanoq aqqis-sorneqassava?

Asiliarnerit, lejrskolernerit qasujaallisarnerit studierejsnerit ataatsimiinnerit ataatsimiisinerit allarpasuillu tamarmik junip 15-at tikitsinnangu naammassineqarlutik pisortaqarfimmu akuerisassanngorlugit nassiunneqarsimanissaat isumagineqartussaasarpog. Eqqumaffissat arlaqarpur aamma ataatsimiittarnissat akunnertalersorlugit allanneqarsinna-nerat eqqarsaatigalugu. Atuarfiup ukiumi tassani suunuku anguni-arniarai aammalu tassani atuarfiup siulersuisuisa anguniagaanut attuumalluartaussaammata tamakua ataqatigiippur. Ilinniartitsisut atorfinittussat soraartussat suliasanut annertuunut ilaassappur. Inissaqartinniarnerat taakkualu meeraqarpata meeraasa meeqqerivimmi inissaqartinniarnissaat.

Ilinniartitsisoqatigiit qanoq suleriaaseqarniarpat?

Qanoq ataatsimiittarnerit inissis-sorneqassappat? Ilaatigut tamakkuusinnaappur aamma eqqartusallugit pingaaruteqarsinnaasut.

Piareersimaffissatut nutaatut ilanngunneqarsinnaasutut isigine-qarsinnaappur: Atuartunik tikeraartoqartarneq, naliginnaasumik kommunet arlallit atuartunik tikeraartoqassatillutik minnerpaamik ulluni 14-ni killeisarnerat aalajangerneqartarpog. Aammali nunaqarfinni arlaqartuni tamanna atuuttarpog. Eqqaane-qarsinnaavorli mikinerusuni aamma periarfissaasarmat ulluni 14-nini suli annikinnerusumik periarfissaqartitsisinnaaneq.

Tassalu ullut 7-t.

Tikeraaqartarneq naluneqann-gitsumik ajunngequteqartarluni aamma unaminartoqartarpog. Ullumikkullu atuarfiup nutaamik aqqissuunneqarneranut atatillugu angusakka annertuumik peqataatinneqarpur. Taamaattumillu atu-artup anguniagassai assigiinngitsut atassuserneqarnerat atuutsinneqal-lerpoq. Tulluarpallaarunnaarporlu sivikinnerusumik tikeraartoqasatilluni tamakkuninga nassa-taqannginneq.

Ukiut tamaasa

piareersimaffissat takkuttuarput pissutsillu aamma ukiumiit ukiumut ineriartortuarput. Piareersimanissarlugu taamaattumik sutigit tamatigit pingaaruteqarlui-narpoq. Erminermi sulinnigiffe-qartoqassappat taartissarsiornis-saq piareersimaffigineqarnerisog aamma piareersassallugu pingaaruteqarpog. Aasarsiorluarnissassinik kiisalu atuartut atuannigiffeqarnissaanut atatillugu qasuersaarluarnissassinik kissaappatsigit ukiumilu atuarfusumi nutaamut nukissaqarluarlusi kingumut takkunnissassinik qilanaalereerpugut!

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat
Lærernes Fagforening i Grønland

Planlægning af kommende skoleår

Vi skal til at planlægge næste skoleår 2007/2008. Den kommende tid bruges til planlægning. Der er flere områder man skal være opmærksom på under planlægningen. Fordeling af eleverne til hold og klasser. Fordeling af undervisningstimer til lærerne. Under fordelingen af timerne for lærerne, kan man bruge en fordelingsnøgle som tager udgangspunkt i overenskomsten og som er udarbejdet af KANUKOKA. Man skal også være opmærksom på de enkelte kommuners bestemmelser, hvad det går ud på og hvad formålet er osv.

Hvordan organiseres skolen?

Inden 15. juni indsendes til direktoratet planer om ekskursioner, planlagte lejrskoler, motionsløb, studierejser, mødeaktiviteter og forældremøder og mange andre planer for næste skoleår. Planerne skal godkendes af direktoratet.

Flere ting skal man være opmærksom

på, fordi timeforbruget også skal regnes ud. Hvad er det som skolen vil opnå i det kommende skoleår og det skal være i overensstemmelse med skolebestyrelsens formål. Lærersættelser og lærerflytninger er bare en af opgaverne i planlægningen. Der skal jo være boliger til de nye lærere og hvis de har børn skal der være institutplads til børnene osv., osv.

Hvordan vil pædagogiske råd arbejde i det kommende skoleår?

Hvordan placeres møderne? Sådanne spørgsmål er værd at tage op under planlægningen.

En af de nye opgaver kan være planlægning af besøg for skoleklasser. Flere kommuner begrænser besøgstiden for disse klasser til 14 dage. Og dette gælder også for nogle bygdeskoler. Men mindre bygder kan også begrænse besøgstiden

til 7 dage.

Sådanne ekskursioner kan have fordele og udfordringer. I forbindelse med den nye skoleforordning har man sat fokus på Angusakka. På denne måde har

man også indført personlige mål for eleven. Og det er ikke på sin plads, at man ikke tager elevernes Angusakka i sådanne ekskursioner.

Der kommer nye udfordringer hvert år

og forholdene udvikler sig hurtigt. Og man skal være parat til at tage disse udfordringer. Såfremt der skal være barselsorlov i det kommende skoleår blandt personalet skal man også finde afløserne.

Vi ønsker jer en god sommerferie og sørg for at være udhvilet under ferien, inden vi starter skoleåret med nye kræfter!

Naleqqiiffik – tassa torrak!

Apriliip 11-anniit 13-annut Naleqqiiffik inunnit 200-t sinnerlugit peqataaffigineqartumik

ingerlanneqarpoq.

All.: Paul Raabauge

Peqataallutik atuartut, ilinniartitsisut, atuarfiit pisortaat, atuarfiit siulersuisuini ilaasortat, kommunalbestyrelsini ilaasortat, ilinniartinnit aallartitat aamma Inatsisartuni ilaasortat. Taakkua saniatigut arlalinnik oqallissaarisunik saqqummiussisoqarpoq, pitsaalluinnartunik saqqummiussisunik. Ataatsimeersuarnermi sammineqartut meeqqat atuarfiannut pingaaruteqaat: atuartitsineq nalilersuisarnerlu, atuarfinnik aqutsineq, atuarfimmil sullivimmi avatangiisit kiisalu “Inuiaqatigiit isumassuisut” Ataatsimeersuarneq aqqissuunneqarpoq, ataatsimeersuaqataasut tamarmik katersuullutik saqqummiussiffigineqartarlutik, tamatum kingorna eqimattanut agguataartarpugut taakkualu tamarmik immikkut aqutsisoqarput. Eqimattani sulineri periaatsinik assigiinngitsunik atuinnisaq pilersaarsiorneqarsimavoq. Isumaqaarpunga aamma nalunngilara allarpassuit isumaqartut, saqqummiussisut

tamarmik naleqquttunik pitsaasunillu oqalugiaateqartut aamma IMAK-imit Inerisaavimmillu saqqummiussisut tapertariinnerat, eqimattani naammassisaqarfusumik suliaqarnermut tunngaviliiluarput. Eqimattani oqallisigisanut atattillugu, pilersitaqarfiunissaat anguniagaavoq aamma atuarfiup ineriartorteqqinneqarnissaanut erseqqissunik innersuussuteqarnisaq siunertaavoq. Aammattaarmi taamatut ingerlatsisoqarpoq. Kingusinnerusukkut ungasippallaanngitsukkut, ataatsimeersuarnermi innersuussutigineqartut tamanut tunngasut nassiusuunneqassapput, maannangaarli oqaatigisinnavaara, atuarfiit aqunneqarnerat pillugu sakkortuunik innersuussuteqartoqarmat – malunniuteqarnerusumik aqutsinerup, pameraanikkut aqutsinerup aamma sulisunik aqutsinerup nukittorsarneqarnissaannut tunngasunik. Aamma innersuussutigineqartut ilagaat nalilersuisarnerup atuarfiup ulluinarni ingerlatsineranut ilaatinne-

qalernissaa. Sullivimmi tarnikkut atukkat pillugit aammattaq innersuussuteqartoqarpoq. Sammisami “Inuiaqatigiit isumassuisut”-ni, Daniel Thorleifsenip soqutiginarumik sapiissuseqarlunilu saqqummiussereerneratigut ataatsimeersuaqataasut eqimattakkarlutik sulipput, matumani siunissami sumiginnaaneq pinaveersimatinniarlugu iliusissat suliarineqarlutik. Apriliip 13-anni ataatsimeersuaqataasut kommunit aggerfigisaat najoqqutaralugit eqimattanut agguataarneqarput, eqimattani suliniutissat suliarineqarput, tassa kommunimi aggerfitsinni suliniutissat assigiinngitsut qanoq piviusunngortinneqarnissaat pilersaarusiorparput. Suliniutit atuarfiup, meeqqatta atuarfiata, pitsaanerulerneranik kinguneqartussat. Ataatsimeersuarneq naggaserlugu tusarniaasoqarpoq, soqutigisaqatigiit assigiinngitsut meeqqat atuarfiannik soqutigisallit peqataaffigisaannik – taanna tusarniaaneq qallunaat akvariemodelimik taasartagaat malillugu ingerlanneqarpoq.

Tamanna ima paasisariaqarluni, peqataasut saqqummiussaata ataatsimeersuaqataasunit oqaaseqarfigneqarqusaanatik. Naggataatigut taarusuppara, ataatsimeersuarnermut atattillugu aammattaq saqqummersitsinermik aqqissuussisoqarmat, saqqummersinneqarlutik atuartitsineri atortussat, av-apparaatit nutaaliaanerpaat, issiavik timimut tagiartuutitalik allarpasuullu. Ataatsimeersuarnermi innersuussutigineqartut nassiusuunneqarnissaat qilanaareqaara, atuarfiullu pitsanngoriaateqarneranik kinguneqarnissaat qularinngilluinnarpara.

Foto: Johan Reimer

Naleqqiiffik – en fantastisk oplevelse.

I dagen 11. – 13. april afholdt vi med deltagelse af over 200 personer, elever, lærere, skoleledere, skolebestyrelsesmedlemmer, kommunalpolitikere, erhvervsuddannelsesfolk og landspolitikere.

Af: Paul Raabauge

Foto: Paul Raabauge

Derudover var der oplægsholdere, som leverede oplæg af meget høj kvalitet.

Emnerne på konferencen var meget væsentlige for folkeskolen: undervisning og evaluering, skoleledelse, arbejdsmiljø i folkeskolen og endelig "Det omsorgsfulde samfund".

Konferencen var tilrettelagt således, at alle konferencedeltagerne var samlet til fælles oplæg om de forskellige emner, hvorefter vi blev opdelt i Cafeer, som igen havde en tovholder. Arbejdet i cafeerne var meget bevidst tilrettelagt med henblik på forskellige arbejdsmetoder. Det er både mit og mange andres opfattelse, at alle oplægsholdere kom med særdeles relevante indlæg, og at IMaKS og Ineri-saaviks oplægsholdere supplerede hinanden på en sådan måde, at der blev et godt grundlag for i cafeerne at gennemføre et

udbytterigt stykke arbejde.

Der var i forbindelse med alle cafe-drøftelserne lagt op til, at disse skulle være resultatorienterede og at der skulle komme klare anbefalinger til den videre udvikling af folkeskolen. Dette er også tilfældet. Der vil på et senere tidspunkt om ikke så længe blive udsendt en samlet oversigt over de anbefalinger, som konferencen kommer med, men jeg tør godt her nævne, at der vil komme meget kraftige anbefalinger omkring skoleledelse – en styrkelse af synlig ledelse, pædagogisk ledelse og personaleledelse. Der vil også komme anbefalinger omkring tiltag til at gøre evaluering til en integreret del af skolens hverdag. Også omkring det psykiske arbejdsmiljø vil der komme helt klare anbefalinger. Omkring emnet "Det omsorgsfulde samfund" arbejder konferencedeltagerne, efter et spændende og

modigt indlæg af Daniel Thorleifsen, i grupper, hvor der blev udarbejdet planer for, hvilke tiltag man kan tage fat på for at undgå omsorgssvigt i fremtiden.

Konferencedeltagerne blev den 13. inddelt i grupper kommunevis, og her blev der udarbejdet handleplaner for, hvordan vi hjemme i de enkelte kommuner kan tage fat om virkeliggørelsen af de forskellige tiltag, der skal gøre vores folkeskole, vores børns skole bedre. Konferencen sluttede med en Høring med deltagelse af repræsentanter fra forskellige interessenter i folkeskolen – denne høring blev gennemført efter en akvariemodel. Det betød, at konferencedeltagerne i salen ikke kunne kommentere deltagerens indlæg.

Jeg skal til slut ikke glemme at nævne, at der på konferencen også arrangeret en messe, som både

indeholdt undervisningsmidler, av-apparatur af den mest moderne slags, en massagestol som var rigtig god og meget andet.

Jeg glæder mig meget, til vi er klar til at udsende konferencens anbefalinger, og jeg er sikker på, at de vil give vores folkeskole et godt skub fremad.

2007-imi aallartitat ataatsimiinnerat

Allattoq: Ulla Nielsen

IMAK-imi aallartitat ukiumoortumik ataatsimiinnerat ukioormanna apriliip 16-anni 17-annilu ingerlanneqarpoq.

Foto: Paul Raabauge

Ataatsimiinneq Nuummi Katuami ingerlanneqarpoq, tamanna pivooq, ataatsimeersuarnermut "Naleqqiif-fik"-mut aamma sinniisut/pisor-tat pikkorissartinneqarnerannut atatillugu.

Siulittaasup nalunaarutaa

Aallartitat ataatsimiinneranni oqaluuserisani siulittaasup nalunaarutaa pingaarutilimmik inissisimavoq. Nalunaarut sammisamiit sammisamat oqallisiqineqartarpoq immikkoortullu ataasiakkaat akuersissutigineqartarlutik. Siulittaasup oqalulluni allakkatigullu nalunaarutai IMAK-ip nittartaagaani uani atuarneqarsinnaapput: www.imak.gl

Aallartitat ataatsimiinneranni siulittaasup nalunaarutaa oqallisiqineqarnerani sammisaaq oqallisiqineqarluartoq tassaavoq; atuarfinni suleqatigiinnissamat ataatsimitaliat. Aammaarluni erseqqisarneqarpoq, atuarfiit pitsaasumik ingerlalluurtumillu suleqatigiinnermut ataatsimitaliaqarnissaat qanoq pingaaruteqartigisooq. Ilaatigut atuarfimmil pilersaarusiornissamat atatillugu, atuarfimmil atugarissaarnissaaq kiisalu atuarfiup ineriartornissaa pillugit pingaaruteqarpoq. Aallartitaqarfimmil ilaasortat ilaasa saqqummiuppaat ajornartorsiutit, atuarfimmil ilinniartitsisut ataasiakkaat pikkorissarnernut tiiminik qasinik tunineqarsinnaanerannut tunngasut aamma meeqqanut sumiginnakkanut iliuusissatut periarfissanut tunngasut. Ajornartorsiutit tamakua ilaat, annertusinniginnerini iliuuseqarfigiuminaallnginnerinilu, iliuuseqarfigineqarsinnaapput imaluunniit aqqinneqarsinnaapput, tamanna pillugu suleqatigiinnermut ataatsimitaliani malit-tarisassioqarpat. Taamaattumik

IMAK-imi siulersuisut kingumut kajumissaarutigaaq, pisortat, sinniisut ilinniartitsisullu suleqatigiinnermut ataatsimitaliani sulinertik pingaarutilik ingerlateqqeqqullugu imaluunniit aallartisarniaqqullugu. Taamatut suliaqarnissamat IMAK-ip nittartaga isumassarsiorfigineqarsinnaavoq.

Siulittaasup nalunaarutaa nuna-tsinni ilinniartitsisunngorniartarnermut aamma ilinniartitsisussaa- leqinermut tunngasoq aallartitat ataatsimiinneranni ilaasortanit oqaaseqarfigineqarluparpoq. Aallartitat ataatsimiinneranni erseqqisarneqarpoq, ilinniartitsisunngorniartarnerup annikillisa- avigineqannginnissaa, fagitigullu qaffasissumik ingerlatsinissaa qulakkeernissaa pingaaruteqartoq. Aallartitat ilaasortat siunnersu- tigea, ilinniartitsisunngorniartarlutik ilinniarnermik aallartitsinissamat piukkunnangitsut, piginnaasamik qaffassarnissaannut neqeroorfigi- neqassasut, taamaalluni kalaallit amerlanerusut ilinniartitsisunngorsinnaaniassammata taamalu ilinniartitsisussaleqinermut ikiorsisutaasinnaaniassammata. Ilaasortap ataatsip maluginiaqquaa nunagisaaq qimannagu ilinniartitsisunngorniarnermi ilaatigut ilinniarnertuunngorniarnermi naammassinneqqammernik ilinnialertoqartarnera. Tamannalu taamatut ilinniartitsisunngorniarnermik aqqissuussinermi siuner- tarineqanngitsoq isumaqartoqar- toqarluni. IMAK-ip siulittaasuata, Sivso Dorph-ip, neriorsuutigaa ilinniartitsisussaleqineq pillugu ataatsi- miitaliamut maanna IMAK-ip ilaasortaaffigiligaanut, siunnersu- tineqartut eqqarsaatillu apuun- neqassasut.

Oqallinnerup kingornatigut siulit- taasup nalunaarutaa aallartitanit tamanit akuersissutigineqarpoq.

Ilisinermut atatillugu nunatsinni aningaasaateqarfik

Ukiormanna aallartitat ataatsi- inneranni siunnersuutigineqartut ilagaat, IMAK-ip ilaasortaannut aningaasaateqarfimmik piler- sitsisoqassasooq, taamaalluni ilaasortat aamma qanigisaasut toqunerini ilisinermut illerfiullu angallanneqarneranut atatillugu aningaasartuutit matusserneqar- sinnaalerniassamata.

Taamatut kissaateqarneq assigi- inngitsunik isumaqarfigineqar- poq. Ilaasa isumaqatigigaat ilaasa akerlerigaat. Aningaasaateqarfim- mik taamaattumik pilersitsinissami aningaasartuutissat piumasaaqatis- sallu nalornissutigineqangaatsiar- put. Danmarks Lærereforeningimi assingusumik aqqissuussamik ingerlatsisoqarpoq tassani lu malit- tarisassat piumasaaqatillu misissua- taarneqarput.

Nunatsinni ilisinermut atatillugu aningaasaateqarfimmik pilersitsi- nissap misissorneqarnissaaq siunnersuut aallartitat taasinermik- tuk akuersaarpaat.

Ilinniartitsisut kattuffiat nukittoq ataatsimoorfi- usorlu

Ukiormanna aallartitat ataatsi- inneranni Sivso Dorphip oqaat- sitigut nalunaarummini kalaallit ilinniartitsisut siunissami kattuf- feqarnikkut aqqissuussaaniisat tikippaa. Ilaatigut ima oqarpoq:

“Sulisitsisut ullumikkut ajornann- ginaavillugu kattuffiat imminnut aporaatsittarpaat. Isumaqarpunga

nunatsinni suliffeqarnermi kattuf- flersornikkut aqqissuussaanerup misissuataarnissaanum maanna piffissannngortoq”.

“Suleqatigiittut nukittuumik aalaniaartaumillu kattuffilioru- suppugut. Isumaqarpugut kattuf- fik nukittoq aalaniaartaarlugu taamaattoq aatsaat pilersissin- naagipput ilinniartitsisut ilinni- artitsisoqatigiikkaataat tamarmik ilaasortaaffigisaannik kattuffi- liorutsigik. Imaappoq ilinniarni- tamani ilinniartitsisoqatigiikkaa- taat tamarmik”.

Aallartitat tamarmiusut siulit- taasup ilinniartitsisut kattuf- feqarnikkut aqqissuussaanerata nutarterneqarnissaaq eqqarsaata- taperserpaat. Siulittaasup kissa- atigaa neriorsuutigalugulu siuler- suisut aappaagu aallartitat ataatsi- miinnissaannut kattuffeqarnikkut siunissami aqqissuussinissamat siunnersuummik saqqummius- saqarumaartut.

Aallartitat ileqquusumik ataatsi- miinnerat naammassimmat, ilaasortat ilinniartitsisut kattuf- feqarnerata aqqissuuteqqin- neqarnissaaq tiimini arlalialunni oqallisiqaaq. Oqallinnerit eqimat- takkaarluni ingerlanneqarput, kommunersuunngortussani aal- lartitat ataatsimoorinneqarlutik. Eqimattat tamarmik ilinniartitsisut kattuffeqarnikkut aqqissuussa- anerata nutaap nukittuunerullu pilersinnissaannut isumassarsianik siunnersuutinillu tunniussa- qarput. Siunnersuutit taakku ukiup ingerlanerani siulersuisut suliare- qqissavaat.

Repræsentantskabsmøde 2007

IMAK's årlige repræsentantskabsmøde blev i år afholdt i dagen 16. – 17. april.

Af: Ulla Nielsen

Foto: Paul Raubauge

Mødet blev afholdt i Nuuk, Katuaq, i umiddelbar forbindelse med den afholdte konference "Naleqqiffik" og TR-/leder-kurset.

Formandens beretning.

På repræsentantskabsmødets dagsorden har formandens beretning en fremtrædende plads. Beretningen gennemgås og behandles punkt for punkt og hvert afsnit godkendes af repræsentantskabet. Både formandens mundtlige og skriftlige beretning kan læses på IMAK's hjemmeside, www.imak.gl

Et af de punkter, der under gennemgang af formandens beretning, gav grobund for debat i repræsentantskabet var samarbejdsudvalgene på skolerne. Endnu en gang må det konstateres, at det er uhyre vigtigt, at skolerne har et godt og velfungerende samarbejdsudvalg. Det er vigtigt bl.a. af hensyn til planlægningen på skolen, trivsel på skolen samt udviklingen af skolen. Nogle af repræsentantskabets medlemmer fremsatte problemer fra deres skoler mht., hvor stor mængde af kursustimer den enkelte kan tildeles og handlemuligheder i forhold til omsorgssvigtede børn. En del af disse problemer kan forgribes eller løses, før de vokser sig store og svært håndterlige, hvis der i samarbejdsudvalgene er udarbejdet retningslinier herfor. Derfor må IMAK's bestyrelse endnu engang opfordre til, at ledere, TR'er og lærere fortsætter eller

igangsætter det vigtige arbejde i samarbejdsudvalgene. Der kan hentes inspiration til dette arbejde på IMAK's hjemmeside.

Afsnitte i formandens beretning omkring læreruddannelsen og lærermanglen i Grønland afstedkom også kommentarer fra repræsentantskabet. Repræsentantskabet gør opmærksom på, at det er vigtigt ikke at udhule læreruddannelsen, det er der i mod vigtigt at sikre, at den har et højt fagligt niveau.

Medlemmer fra repræsentantskabet forslår, at ansøgere, der ikke i første omgang er kvalificerede til at starte på læreruddannelsen, tilbydes opkvalificering, så der kan blive uddannet flere grønlandske lærere for at afhjælpe situationen omkring lærermanglen. En anden gør opmærksom på, at der på den decentrale læreruddannelse er en tendens til at optage ansøgere direkte fra GU. Dette mener man ikke er hensigten med denne del af læreruddannelsen. IMAK's formand, Sivso Dorph, lover at tage disse forslag og betragtninger med til det udvalg, som IMAK nu endelig er blevet en del af, der skal arbejde med lærermanglen i Grønland.

Efter endt debat blev formandens beretning enstemmigt godkendt af repræsentantskabet.

Grønlandsk begravelseskasse

Et af de forslag, der i år var indkommet fra repræsentantskabet, var ønsket om oprettelsen af en fond for IMAK's medlemmer, som kunne dække omkostningerne for kister og transport af disse ved medlemmers og pårørendes dødsfald.

I forsamlingen var holdningen til dette ønske noget blandet. Nogle var for og andre imod. Der var stor usikkerhed omkring omkostningerne og betingelserne ved etableringen af en sådan fond. I Danmarks Lærerforening findes en lignende ordning, og man kiggede på reglerne og betingelserne for denne.

Repræsentantskabet sluttede med at stemme for et forslag om, at der arbejdes videre med at undersøge mulighederne for etableringen af en grønlandsk begravelseskasse.

En stærk og fælles lærerorganisation

Da Sivso Dorph aflagde sin mundtlige beretning på årets repræsentantskabsmøde, kom han også ind på fremtiden for den grønlandske lærerorganisation. Han sagde bl.a. følgende:

"Arbejdsgiverne har i dag meget let ved at spille organisationerne ud mod hinanden. Jeg mener, at det nu er tid til at se på organisationsstrukturen på det grønlandske arbejdsmarked".

"Vi ønsker at skabe en faglig organisation, der er slagkraftig og dynamisk. Vi mener, at en sådan stærk og dynamisk organisation kan vi kun skabe, hvis vi laver en fælles lærerorganisation, hvor alle lærergrupper er medlemmer. Vi mener alle lærergrupper i alle uddannelsesinstitutioner".

Det samlede repræsentantskab tilsluttede sig formandens betragtninger om en ny organisationsstruktur på lærerområdet. Formanden fremsatte et ønske og et løfte om, at bestyrelsen til næste års repræsentantskabsmøde vil præsentere et forslag til, hvordan organisationsstrukturen kan se ud i fremtiden.

Efter afslutningen af det ordinære repræsentantskabsmøde brugte medlemmerne i repræsentantskabet et par timer på drøftelser af omstruktureringen i lærerorganisationen. Drøftelserne foregik i grupper bestående af medlemmerne fra de nye storkommuner. Hver gruppe afleverede et forslag med tanker og ideer til deres forestilling om en ny og stærkere fælles lærerorganisation. Disse forslag vil bestyrelsen nu arbejde videre med i det kommende år.

Pilersaarusiukkamik suliaqarneq

Soorlu Ilinniartitsisumi siusinnerusukkut allaaserineqareersutut nunatsinni meeqqat atuarfianni naliliisarneq pillugu nalunaarut nutaaq inaarsarneqaleruttorpoq.

All.: Ulla Nielsen

Foto: Hector Lennert Sørensen

Ukioq atuarfiusoq tulliuuttoq aallartippat nalunaarutip atuutilernissaa pilersaarutaavoq tamatumalu ilaatigut kingunerissavaa, 10. klassimi atuartut pilersaarusiukkamik suliaqartalernissaat.

Suleriaatsimik ineriartortitsineq

Pilersaarusiukkamik suliaqarneq ilinniartitsisunut atuartunullu piumasagaatinik nutaanik amerlasuunik nassataqartussaavoq. Atuartut atuartuunermi pisinnaasanik ineriartortitsissapput, taamaalillutik 10. klassingorunik pilersaarusiukkamik suliaqarnissaq sapinnginniassammassuk. Taamaalilluni naliliisarneq pillugu nalunaarummi, nukarlerni atuartuunerup naggataarnerani namminersuutigalugu suliaqarneq, akullerni sammisaqarluni suliaqarneq aamma angajullerni pilersaarusiukkamik suliaqarneq pillugit saqqummiunneqartut, atuartut atuartuunermi ineriartortitsisinnissaannut periusissat takuneqarsinnaapput.

Sisimiuni Minngortuunnguup Atuarfiani ilinniartitsisut upernaq manna pammersaaneq pillugu ullormi ataatsimi atuarfiup immikkoortortaa pingasuusuni, atuartut suliaminnik saqqummiisarnissaat, aalajangersimasumik sammisaqarluni suliaqartarnissaat kiisalu pilersaarusiukkamik suliaqartarnissaat qanoq ingerlaneqartassanersut oqallisigaat.

Aallarnisaataasumik sungiusarnerit pisariaqarput

Ilinniartitsisut taakkua sammivaat isumaqaramik suleriaatsit assigiinngitsut pingasuusut, atuartut ilinniartitsisullu immikkoortortani pingasuusuni, atuartut atuartuunerini aallarnisaataasumik sungiusarnerit arlalissuit ingerlatinngippatigit iluatsinnaviannngitsut. Taamaattumik immikkoortortani pingasuusuni ullormi tassani oqallisigineqarput suleriaatsit taaneqartut suut kingunerissaneraat, suut piumasagaataanersut aamma atuartut immikkoortortani atu-

artuunertik naammassigunikku sunik pisinnaasaqalersimassanersut. Tamanna aallaavigalugu immikkoortortat tamarmik "eqqaamasassatut allattukkat" ittunik suliaqarput, immikkoortortaminni suleriaatsimik ineriartortitsinissaq siunertaralugu.

Angajullerni ilinniartitsisut aallaqqaammut pilersaarusiukkamik suliaqarnissamut nalunaarummi piumasarineqartut misissuataarpaat aamma quleqtsiunneqartut qanoq paasisariaqarnersut oqallisigineqarput aamma atuartut qanoq pisinnaasaqartariaqarneq ilanngullugu. Tamatumanimi siunertarineqarpoq, angajullerni ilinniartitsisut "eqqaamasassanik allattuinnissaq", tassa atuartitsinermi suut ilaatinneqartariaqartut eqqumaffigineqarniassammata, taamaalillutik ilinniartitsisut atuartullu 10. klassimi pilersaarusiukkamik suliaqarnissaminnut piareersimaniassammata. "Eqqaamasassatut allattukkat" imaraat, fagitigut pisinnaasassat, paasis-

sutissanik ujaasineq, atuarneq aamma suliaqqineq, pisinnaasat suleriaatsimut tunngassuteqartut, tusarnaartunut saqqummiussinermik pisinnaasaqarneq, allanik suleqateqarsinnaaneq allarpasuillu. Tassa matumani pineqarput ilikkagassatut pilersaarutini pisinnaasaqarfiusussat assigiinngitsut, atuartut ukiuni qulini atuartuunermi pisinnaasaqarfifigiligaasat.

Atuartuni angajullerni pilersaarusiukkamik suliaqarnermut atallugu "eqqaamasassatut allattukkat" ima tulleriaakkamik ataan takusutissiorneqarput.

Projekt opgaven

Som tidligere beskrevet i Ilinniartitsisoq er der for den grønlandske folkeskole en ny evalueringsbekendtgørelse til færdigbehandling.

Af: Ulla Nielsen

Foto: Hector Lennert Sørensen

Bekendtgørelsen er planlagt til at træde i kraft med det kommende skoleår og medfører blandt andet et krav om en projektopgave i 10. klasse.

Udvikling af arbejdsform

Projekt opgaven medfører en masse nye krav til både lærere og elever. Eleverne skal i løbet af deres skolegang have udviklet en hel række af færdigheder, der skal gøre dem i stand til at gennemføre projektarbejdet i 10. klasse. På den måde kan man se evalueringsbekendtgørelsens fremlæggelse af eget arbejde ved afslutningen af yngstetrinnet, mellemtrinnet og ældstetrinnet projekt opgave som en progressiv udviklingsproces i elevernes skoleforløb.

På Minngortuunnguup Atuarfia i Sisimiut har lærerne her i foråret på en pædagogisk dag diskuteret i skolens tre afdelinger, hvordan de vil gribe arbejdet med elevernes egen fremlæggelse, det emneorienterede arbejde samt projektopgaven an.

Indledende øvelser er en nødvendighed

Lærerne har haft fokus på, at ingen af de tre arbejdsformer kan lykkes, hvis ikke både elever og lærere har lavet en hel del indledende øvelser i løbet af de år, hvor eleverne har haft deres skolegang i de tre afdelinger. Således har afdelingerne på den pædagogiske dag diskuteret, hvad deres arbejdsform indebærer, hvilke krav der stilles, og hvilke færdigheder det er, eleverne skal have ved afslutningen af det pågældende trin. Med udgangspunkt i dette har hver afdeling lavet en slags "huskeliste" for udviklingen af arbejdsformen i netop deres afdeling.

På ældstetrinnet startede man

med at kigge på de krav, der er til projektopgaven i evalueringsbekendtgørelsen og ud fra disse overskrifter diskutere, hvad man egentlig forstod ved dette, og hvad det rent konkret betød for elevernes færdigheder. Formålet med dette var jo at nå frem til en "huskeliste" for, hvad man som lærer på ældstetrinnet skal være opmærksom på at få inddraget i sin daglige undervisning for at gøre sig selv og eleverne klar til den afsluttende projektopgave i 10. klasse. "Huskelisten" indeholder rent faglige færdigheder, færdigheder i at søge, læse og bearbejde materiale, færdigheder der knytter sig til selve arbejdsformen, færdigheder i at stå frem og fremlægge for et publikum, færdigheder i at samarbejde med andre og meget meget andet. Der er altså her tale om et bredt felt af færdigheder inden for læreplanernes rammer, som eleverne gerne skulle erhverve sig i løbet af deres 10.årige skoleforløb.

Ældstetrinnet "huskeliste" for projektopgaver er stillet skematisk op her under.

Projekt opgaver Projektmik suliaqaneq

1. Formulering af problemstilling

- Noget man undres over
- Har lyst til at undersøge nærmere
- Bredt emne, men alligevel afgrænset
- De fire spørgsmålstyper (dataspørgsmål, forklarings-spørgsmål, holdnings- og vurderingsspørgsmål og handlings-spørgsmål)

1. Suliassamik erseqqissaaneq

- Tupigusuutigisaq
- Misissuinnissamat soqtiginninneq
- Qulequtaq tamatigoor-

toq, kisiannili killiligaaq

- Apereriaatsit sisamat (paasisuissanuat aperineq, apeqquitt nassuiaanertallit, isummernermut naliliinermullu apeqquitt kiisalu qanoq iliuississamat apeqquitt)

2. Arbejds- og undersøgelsesformer

- Lære at interviewe
  - Søge på nettet + vurdere hjemmesider
  - Læse bøger
  - Bruge bibliotekets søgefunktioner
  - Notatteknik
  - Skrive/formulere ud fra indsamlet materiale
- ### 2. Suleriaatsit misissueriaatsillu
- Apersueriaatsimik ilinniarneq
  - Nettemi ujarliineq + hjemmesider-nillu nalilersuineq
  - Atuakkanik atuarneq
  - Atuakkanik atorniartarfiup ujarliutaanik atuisinnaaneq
  - Allatuariaaseq paasisuissanik katersat aallaavigalugit allanneq/oqaaseqatigiliorneq

3. Indhold og metode

- Problemformulering
  - Indholdsfortegnelse
  - Forord
  - Emne – behandlet+ evt. konkret produkt: planche, maleri, folder, bånd, hjemmeside, forsøg, model, drama
  - Konklusion – bilag
  - Kilder
  - Arbejdsplan (skema)
- ### 3. Imarisaa periutsillu
- Suliassamik nalunaarsuisorneq
  - Imarisai
  - Siulequt
  - Qulequttanik sammininneq + immaqa takussaasumik suliaq: planche, qalipagaq, quppersagaq, bånd, hjemmeside, misiliineq, model, drama

- Naliliineq – bilag
- Paasisuissanik pissarsiffiit
- Sulinnissamat pilersaarusiaq (skema)

4. Fremlæggelse

- Vær forberedt
- Ingen oplæsning
- Kom gerne med nyt
- Vis noget konkret produkt + bilag
- Vælg fremlæggelsesform (PowerPoint, drama, OH, m.m.)
- Sprog – vælg sprog
- Vær forberedt på nogle spørgsmål

4. Saqqumiineq

- Piareersimagit
- Atuaasoqassanngilaq
- Nutaanik saqqummiineq
- Takussaasumik suliamik takutitsineq + bilag
- Saqqummiinissamik toqqaaneq (powerpoint, drama, OH, il.il.)
- Oqaatsinik toqqaaneq
- Apeqqutitut piareersimaneq

5. Evaluering

- Arbejdsformer
- Gruppens samarbejde
- Brug af materialer
- Skriftligt produkt
- Evt. konkret produkt
- Fremlæggelse

5. Naliliineq

- Suleriaatsit
- Suleqatigiit
- Suleqatigiinnerat
- Paasisuissanik atuineq
- Allataq
- Immaqa takussaasumik suliaq
- Saqqummiineq

Qulequtaqarluni atuartitsinermik ingerlatsineq

Ukkusissani atuarfik: Pilerfik, soqutiginartumik qulequtaqarluni sammisaqarsimaneq ingerlassimallugu atuarfup pisortaa Iivaaraq Jensen allappoq.

Foto: Iivaaraq Jensen

Uge 13 – 28. marts 2007

Trinlærernes planlægningsmøde for emnearbejde i 7. klasse i uge 17

(Siusinnerusukkut sammisassamik toqqaasoqareerpoq)

Anguniagaq/Mål:

”Ilinniartitsisup ilikkagassatut anguniagassat sorliit atuaqatigiinnut anguniartissallugit pissusissamisoorpuunersut pisariaqartuunersulluunniit eqqarsaatigereersimassavai imaluunniit anguniagassanik immikkualunerusunik atuartut ilikkariartornerannut naapertuuttunik toqqaareersimanissani”.

(Projektilerineq-2005: Mortensen, Olsen.)

”Læreren må have overvejet, hvilke læringsmål det er hensigtsmæssigt eller nødvendigt at arbejde med i klassen, eller eventuelt udvælge de delmål man anser for væsentlige i den konkrete lærings-situation”.

(Projektarbejde-2005: Mortensen, Olsen.)

Oqaloqatigiissutissaq:

1. Maannamut atuartut piginnaasaat sumut killippat?

* Suleqatigiissinnaanikkut.

* Ataasiakkaatut

* il.il.

2. Ilikkagassatut anguniagassat sorliit anguniartissallugit pissusissamisoorpat/pisariaqarpat?

Ilinniartitsisut naapertuuttunik toqqaareerunik, toqqakkat atuartunut saqqummiutissavaat. Klassemi angisuumik naqitanngorlugit inissinneqarsinnaapput. Saqqummiussinissaq Saqqummiinerit ingerlanissaannut periarfissaasut tassaapput:

- Sapinngisamik suleqateqarluni.
- Aammali marlukkaarluni imaluunniit kisimiilluni saqqummiussinissamut periarfissaavoq. Saqqummiinerimi piffissaq:
- Sammisaqarnerup naammassineranut uiggiutiinnarlugu saqqummiussisoqarsinnaavoq. Kisianni aamma periarfissaavoq sap.akunnerata tulliani.

Saqqummiivigineqartussat tassaapput:

- Atuaqatit, atuartut, ilinniartitsisut, angajoqqaat, atuarfup siulersuisui, inuit apersukkat/paasiniaavigisat. Il.il. Nalilersuinerimi aallaavigineqasapput:

- Ilikkagassatut anguniakkat fageni aaliangiunneqarsimasut aammali atuartup nammineq handleplan-imi ilikkagassatut anguniangarisai qimerloorneqarsinnaapput.

Sammisaqarnissaq sioqqullugu Ilinniartitsisut naapippat oqaloqatigiinnerillu aallartillugit.

Siullermik atuartut maannakkut piginaasaat sumut killiffeqarner-sut eqqartuiffigineqarput, kiisalu suut nukittorsarneqassanersut. Oqaloqatigiinneq tunngavigalugu

siunertaq ilikkagassatullu anguniakkat aaliangerneqarput.

Sammisaqarnissaq siunertaa:

- Atuaqatigiit isornartorsiuisinnaanerit, suleqatigiissinnaanerit kiisalu allattariarsornermik piginnaasaat sulit nukittorsaqsisallugit.
- Paasissutissanik katersuineq immikkoortiterisinnaaneq, kiisalu katersuinerimi innunut ataveqarsinnaanerit siuarsassallugit. Suleriusissamik kiisalu saqqummiussinissamut, saqqummiussinissamullu pilersaarusiinnaanerit siuarsaavigissallugu.

Atuartut peqatigalugit mindmap suliarinerata naammassinera.

Qaleralik

Tunisassiorneq
nunaqarfimmi pisisartut
atuineq
aalisartut
ukiumi aasami
Nerisassiarinera
Nerisassiornermi iltersuutit
Nerpia uluai amia

Foto: Iivaaraq Jensen

Ukkusissat-ni atuarfik Pilerfik-mi Ilinniartitsisut ullorsiuataa

Ataasinngorneq:

8.00-9.30

Aallartinnermi saqqummiunneqarput ullup qanoq atortarnissaa. Tassa piffissat agguataarneri, nallerpatalu sulerinissat. Saqqummiinissamat siunnersuutaasut saqqummiunneqarput, akuerineq-arpullu. Inimi nivingatinneqarput, suut ilikkangassatut angunian-garinerivut siunertaasorlu. Paasiniassammassuk sammisaqarnerup naammassinerani suut ilikkangaqarfisimassagivut.

Ilinniartitsisut piffissaat aalianger-sareerikuupput, ullaag manna marluuvugut aallartisaratta. Problemformulering (suliassamik erseqqissaaneq) suliarivaat, tassani atuartut annertunerusumik siunnersorneri pippit. Unittooraan-gata apeqquutinik ingerlatitseriaq-qiffiusinnaasunik tuniniartarpavut. Malinginiangarlu ataaseq tassaa-voq, ilinniartitsisup ataannartu-mik piumaffiginninnaversaarnis-saa, ulluinarni rolle atortagaq – pinngitsoornagu suliaq naam-massissaaq-mik eqqarsarnejq atuartunut paatsiveerutsitsisar-toq. Tamanna pinaveersaagassaa-soq paasinartuuvog.

Malnginiangarput tassaavoq atu-artoq ataaseq, ulluinarni atuanga-arsornikkut ingerlatsiniarnermini sanngiiffeqartoq, assut sulias-saminik pimoorussilluni paasini-angassaminik itisiliilluni erser-saammat. Kiisalu nukappiaqqat ataatsimut isigalugit pimooruss-inerusut niviarsiaqqaninnarniit.

9.30-10.00 pause

10.00-11.30

Problemformulering tamarmik akuerineqarput. Aallarteqqinnermi suliasat aallar-tinneqarput, misissuineq apeqqu-ti liorneq,sammisamat tunngatillugu apeqquiti misissoriarlugit apeqquitiortoqarpoq, apersun-gassamillu aperinnittoqarluni, Royal Greenland-llu fabrik-iutaani sulinermik misiliinissamik aperisoqarluni.

Gruppe 1 .Suliarivai atuakkanik misissuineq,misissugaq tunngavin-galugu allaanneq,taavalu suliner-mik misiliisinnaanermik aperineq , tassungalu tunngatillugu tunis-siorneq pillugu apeqquutinik sam-misaminut tunngatillugu ,apersu-

isinnaanasoraluni paasiniaaneq.

Gruppe.3. Suliarivaat sam-misaminut tunngatillugu paase-rusutat pillugit oqaloqatigiinneq, oqaloqatigeereeramik qaleralik qangaanerusoq qanoq nerisassiarineqartarn-ersoq ,peqquumaatillu qanoq toqqorterneqartarnersut inunnik apersungassaminik aaliagiippit ,aperinnillutillu.

Gruppe.2. suliarivai ,aalisartut ukiumi aasamilu aalisarnermini suut atortorisarneraat atuakkat atorlugit misissorpai paasitis-sallu allattor-lugit computer-imut.

Nukappiaqqat suliaminnik inger-latsilluarput eqqisillutik,niviarsia-qalli suliasartik pillugu nalornis-suteqarnertik unittoorutigileralu-arpaat Taamaallutillu eqqissiveerute-qqajaleraluarlutik.

11.30-12.00 pause.

12.00-13.30

Tunuliaqutassat tamarmik (teori) qarasaasiamut allattorpaat. Gruppe 3 inummut aliangersi-masumut apeqquiaminnik aper-suiartorput. Uteramik båndimut immiussartik allattaavimminnut allattorpaat kingornalu qarasa-siamut nuullugu.

Gruppe-t suliatik ingerlappaat, nal: 13.45 missaa, ilinniartit-sisut aaliagerput ullormut sam-misaqarnerup piffissaa sivisunaar-simasutut nalileratsigu,aaliagiupparput piff-issat ullup qeqqata kingorna nik-isininneqassat imatut: nal.14.30 naliliineq ingerlasassasoq,sammisi masallu eqqartuiffigereernerata kingorna nal: 14.oo soraartassallut a,atuartut suut sammisimanerlugit ilaminnut saqqummiuppaat ullumilu killiffitsik eqqartorlugu,e qqartuereeramik aqagumut killif-fimminnik ingerlaqqissallutik.

Marlungorneq Ullup tullia. 24.04.07.

Nal.: 8.00 aallartikkatta oqaloq-tigiinneq ingerlatilaarparput ip-passaq killiffippit eqqartorparput, ullumikkullu suliarisassat eqqar-torneqarlutik ,

Gruppe 1. suliani (allatani)naam-massiniarilugu, nammassigu-niuk, fabrik –imut apersuiartornis-saminut apeqquiliusooq.

Guppe.2. suliani naammassiniari-arlugu ,naammassiguniuk ,nam-minersornerullutik oqartussanut (aalisarnermut,piniarnermullu naalakkersuisumut) apeqquilius-sooq fax-ikkullu nassiullugu.

Gruppe,3. Suliatik naam-massiniassuaat, Aleqa –p suliani naammassiguniuk Inuili-mut apeqquitsaminik allattuisooq Telefon-ikkullu apersuilluni,Anna-sara apeqquitsissusooq inummut aaliagersimasumut ,apeqqutis-sanilu suliarereerunigit ,apersu-issalluni.

Suliat ingerlaterujoorput, nal: 9.30 pause.

10.00-11.30

Gruppe 1: Allatani tamar-simagamigit nutaamik allaqqip-poq. Ilitsersuuppara qarasaasiamut qanoq toqqortassaneraa allatani, ilikkareersimavaa qanoq iserfigissanerlugu allataq. Suliaq nangeqqissvaa. Royal Green-landimut isumaqatigiissuteqarpu-qanoq aqagu ullaakkut nal. 9.00 apersuiartussasoq. Akuerineqarsi-mannnginnami sulisunut qaleral-lip qanoq suliarineqartarneranut malinnaanissaa.

Gruppe 2: Apeqquasiat naalakkersuisumut ingerlan-neqarnissaat allanngartippog, Piniarnermut Aalisarnermullu pisortaqarfimmut inger-lasussannortillugit. Nassiupput. Maannakkut nunaqarfitsinni ukiukkut aasaskullu aalisariaatsit, suullu atortarneraat allaaserivaa.

Gruppe 3: Apeqquasiat Inuili-mut nassiupput. 12.00 nerisassiornermut ilitsersuutit mi-sissuataassavaat, pissarsiarisinnaa-satillu ilanngukkusutatik qarasa-siamut nuussavaat. Jensinnguullu apersornerani allaaserisag disket-temut nuussimannnginnamikku, iniminni qarasaasiamut takus-savaat diskette-mut nuullugu, udskriverlugulu.

Gruppet tamaasa allaaserisamin-nik qarasaasiakkut anisitaminnut puussaannik tunivakka, kater-suiiffigisassaannik. Tamarmik gruppe allaqqapput. Katersukka-tik saqqummiussinissaminnut piareersalerunik tammaqattaar-

niannginnerussammattigit.

Marlungorneq nagin-nera.

Nal: 12.00.13.30.

Gruppe-t suliatik nangippaat, naammassisullu suliasaq tulleg aallartillugu,nal.13.30 ullup in-gerlasimanageri nalilerpaat suliatillu eqqartulaarlugit, taamalioreeramik logbog-iminnut allapput.

Gruppe.1 Allatani naammass-ingamiuk ,apeqqutiilassani suliarivai,naammassinngilaararmi git ullaakkut nangissuai.nal: 9.00 apersuiartussooq.

Gruppe.2 Allaaserisani ingerlap-paa ,aqagu nangeqqissuaa,

Gruppe.3.Suliatik naammassin-gamikkit , aappaata nerisassiorner-mut ilitsersuutit misissorpai,ilan nguterusutanilu computerimut allallugit aqagu nangissuai.

Gruppe-t computerimut allatatik anillatsippaat ,katersuivimmin-nullu toqqorlugit.

Pingasunngorneq:

Nal: 8.00-9.30 Gruppe-t ippassaq killiffitsit eqqartulaarpaat ,ullumi-ikkullu suut sammisassarinerlugit,e qqartuillutik

Gruppe.1 suliani naammassisi-mavai.- Gruppe.2 namm.oqart. akissutit utaqqvai, -gruppe.3 akissutissat.Ij-miit inuili-miillu utaqqvaaat.

Eqqartuereerunerup kingorna saqqummiussinissaminnut assitas-saminnik ujaarlerput.

Emne undervisning

Skolen i Ukkusissat: Pilerfik har udført et spændende emne undervisning skriver skolelederen Iivaaraq Jensen.

Foto: Iivaaraq Jensen

Uge 13 – 28. marts 2007

Trinlærernes planlægningsmøde for emnearbejde i 7. klasse i uge 17

(Emnerne var udpeget tidligere)

Anguniagaq/Mål:

”Ilinniartitsisup ilikkagassatut anguniagassat sorliit atuaqatigiinnut anguniartissallugit pissusissami-soortuunersut pisariaqartuunersuluunniit eqqarsaatigereersimasavai imaluunniit anguniagassanik immikkuualunnerusunik atuartut ilikkariatornerannut naapertuutunik toqqaareersimanissani”. (Projektilerineq-2005: Mortensen, Olsen.)

”Læreren må forud have overvejet, hvilke læringsmål der er hensigtsmæssige eller nødvendige at arbejde med i klassen, eller eventuelt udvælge de delmål han anser for væsentlige i den konkrete læringssituation”. (Projektarbejde-2005: Mortensen, Olsen.)

Samtaleemne:

1. Hvor står elevernes kundskaber lige nu?

* Samarbejdsevne.

* Som enkelt personer

* osv.

2. Hvilke læringsmål er relevante/nødvendige at arbejde hen imod? Når lærerne har udpeget de relevante, skal de forelægge dem til eleverne. Man kan trykke dem i stort format og hænge dem i klassen.

Fremlæggelse

På følgende måder kan fremlæggelsen foregå:

- Så vidt muligt ved samarbejde.

- Dog er det også en mulighed at forelæggelsen foregår parvis, måske enkeltvis.

Hvornår kan fremlæggelsen foregå?

- Man kan placere fremlæggelsen i umiddelbart i forlængelse af gennemførelsen.

En anden mulighed er også den efterfølgende uge..

Fremlæggelsen henvender sig til:

- Eleverne i klassen, elever i skolen, lærere, forældre, skolens bestyrelse, personer, som er blevet interviewet og har fået oplysninger fra, osv. Il.il.

Evalueringen baseres på:

- Læringsmål i fag, som der er enighed om, men også elevens egen læremål i sin handleplan kan tages med i vurderingen. qimeloorneqarsinnaapput. Før gennemførelsen Lærerne mødes og påbegynder samtalerne.

Først snakkes der om elevernes aktuelle stade i kundskaber og hvor der trænges til forstærkning. På baggrund af samtalerne besluttet om retning og mål med læringsmålene.

Formålet med gennemførelsen:

- Forbedre klassens kritiske sans, samarbejdsevne samt yderligere forstærkning af klassens skriftlige kundskaber.

- Indsamling og sortering af data samt udvikling af elevernes evne til at kontakte andre per-

soner i forbindelse med dataindsamlingen. Fremme elevernes måde at arbejde på med henblik på planlægning af fremlæggelsen.

Færdiggørelse af mindmap sammen med eleverne.

Hellefisk
Produktion
I bygden
Forbrugere

Forbrug
Fiskere
Sommer
Vinter

Forbedrelse til mad
Kogebøger
Køb
Kinder
Skind

Lærerenes dagbøger i skolen Ukkusissat: Pilerfik

Mandag:

8.00-9.30

I staten fremlægges planer for dagen. Dvs. tidspunkter og indhold af timerne. Forslag til fremlæggelse blev forelagt og blev godkendt. Vores læringsmål og formål blev hængt op. Det gjorde man, så vi skal kunne se, hvor vi skulle have lært noget efter gennemførelsen.

Lærernes tidspunkter er allerede fastlagt, denne morgen var vi to i starten. Der arbejdes med problemformulering, der arbejdedes mest med at rådføre eleverne. Når de stopper, søger vi at give dem igangsættende spørgsmål. Der er en ting, man lagde mærke til, og det er at læreren ikke må opretholde et pres på eleverne, da den daglige rolle om – du skal under alle omstændigheder lave opgaven færdig – skaber forvirring hos eleverne. Man indser, at man så vidt muligt skal undgå sådan attitude.

Man lagde mærke til, at en elev, der til daglig var svag i sin indlæring, var meget koncentreret på at løse sin opgave. Også at drengene som helhed tog opgaven mere seriøst end pigerne.

9.30-10.00 pause

10.00-11.30

Problemformuleringerne blev godkendt af alle. Man startede på opgaverne, efter man havde undersøgt spørgsmål omkring opgaven startede man undersøgelse og fremstilling af spørgsmål og interviewer en person om oplysninger, man spurgte om praktik i Royal Greenland fabrik.

Gruppe 1 .Arbejdede med at undersøge bøger, skrev efter undersøgelsen og derefter stillede spørgsmål om praktik, herunder om man kunne stille spørgsmål omkring produktionsforhold.

Gruppe.3. Arbejdede med at debattere hvad man ønskede oplyst i forbindelse med opgaven, efter samtalerne bestemte de sig om hvilke personer skulle interviewes omkring bearbejdning og udnyttelse af hellefisk i gamle dage og om hvordan man præparerede fisken så den kunne holde

i længere tid. Derefter holdt de interview om disse emner.

Gruppe.2. Arbejdede ved hjælp af bøger omkring fiskernes fangststyr vinter og sommer og noterede de indhentede oplysninger i computeren.

Drengene arbejdede stødt og godt, men pigerne var lige ved at stoppe på grund af tvivl om, hvad de skulle gøre. De var lige før de blev urolige.

11.30-12.00 unikallarneq.

12.00-13.30

Alle elever noterede teori i computeren.

Gruppe 3 gik over til en person for at holde interview med vedkommende. Da de kom tilbage fra den tur, noterede deres optagelser i deres hæfter og inddarede dem i computeren.

Grupperne arbejdede videre med deres opgaver. Ca. kl. 13.45 vurderede lærerne at tiden til dagens opgave er for lang. Da vi fandt ud af de, ændredes eftermiddagens således: kl. 14.30 evaluering, og efter at man holder nalileratsigu,aaliagiupparput piffissat ullup qeqqata kingorna nikisinnqassasut imatut: nal.14.30 naliliineq ingerlasasasoo, og efter man har debatteret opgaverne fremover holder fri efter kl. 14.00. Eleverne fremlagde, hvad de har arbejdet med og oplyste hvor lang man var nået med opgaven idag, hvor de så fortsætter derfra i morgen. .

Anden dag, Tirsdag 24.04.07.

Kl.: 8.00 fortsatte vi debatten lidt videre ved at omtale. Hvor vi nåede igår og omtalte, hvad vi skal arbejde med idag.

Gruppe 1. fortsætter med sit arbejde (skrive notat) og når de er færdige udarbejder spørgsmål til interview i fabrikken.

Guppe.2. Når de er færdige med det, de er igang med, udarbejder spørgsmål til Hjemmestyret (landsstyremand for Fiskeri og fangst) som fax-es bagefter.

Gruppe 3. Færdiggør deres arbejde, når Aleqa er færdig med sit arbejde, udarbejder spørgsmål til

INUILI og interviewer over telefonen. Anna-Sara laver spørgsmål til bestemte personer og når hun er færdig med det gennemfører hun interviewet selv. De forskellige arbejder fortsætter, kl. 9.30 pause.

10.00-11.30

Gruppe 1: Skriver opgaven en gang til, da notaterne er bortkommet. Instruerede ham hvordan han skal gemme det, han skriver i computeren. Han har ved eller i forvejen, hvordan man kommer ind til filen. Han fortsætter med arbejdet. Vi lavede aftale med Royal Greenland til i morgen tidlig kl. 9.00 til interview., da han ikke fik tilladelse til at følge med de ansattes behandling af indhandlede hellefisk.

Gruppe 2: Videresendelse af spørgsmål til Landsstyret ændredes, så de går til Direktoratet for Fangst og Jagt i stedet for. Spørgsmålene blev sendt afsted.. Nu skriver han om de forskellige fiskemetoder for vinter og sommer.

Gruppe 3: Spørgsmålene blev sendt til INUILI. Kogebogen gennemgås kl. 12.00 og indskrives de afsnit, som de finder passende i computeren. Da de ikke har flyttet notaterne fra interviewet med Jensinguaq til diskette, prøver de i deres klasse om de kan flytte den i computeren og udskrive den bagefter.

Jeg gav alle grupperne omslag til deres udskrifter, så de kan samle udskrifterne et sted. Alle grupperne har skrevet noget. Når de skal fremlægge deres arbejde har de bedre styr på deres papirer.

Tirsdag, fortsat:

Kl. 12.00.13.30.

Grupperne fortsætter med deres arbejder, blev færdige med dem og gik i gang med den næste opgave. Kl. 13.30 vurderede de dagens resultater og kom med kort mundtligt referat om det. Derefter skrev de i logbogen.

Gruppe.1 Da han var færdig med

sine notater, gik han gå i gang med at nedskrive spørgsmål, han vil stille. Han går til interview kl. 9.00.

Gruppe.2 Fortsætter med sine notater, fortsætter med det i morgen.

Gruppe.3. Da de var færdige med deres arbejder. Den ene gennemgik kogebogen og inddaterede de afsnit der skal med i computeren, Arbejdet fortsættes i morgen.

Grupperne udskrev de stof, de har inddateret i computeren og satte dem ind i omslaget.

Onsdag:

Kl. 8.00-9.30 Grupperne fortalte kortfattet om deres arbejder i går og om deres planer for i dag. Gruppe.1 var færdig med sinde opgaver. – Gruppe 2 afventer svar fra hjemmestyret. – Gruppe 3 afventer svar fra Ij og INUILLI. Efter den korte gennemgang gik grupperne med at søge efter egnede billeder til brug for deres fremlæggelse.

Naleqqiiffik

IMAK-ip atuarfeqarneq pillugu ataatsimeersuartitsineranut tunngasoq.

Allattoq: Bodil Brandt Immikkoortortami pisortaq, Mingotuunnguup Atuarfia, Sisimiut.

Foto: Paul Raabauge

Aggerfitsinnit piareersaateqartussaanginnerput pakatsissutigeqarput, matumunngali atatillugu oqaatigissavara tikikkatta ingerlaannaq ataatsimeersuarnissamut tunngasunik tunineqaratta.

Ilinniartitsuunngitsunik, taamaatorli atuarfeqarnermut attuumasuteqartunik, atuarfeqarneq pillugu oqaloqateqarluni iluarinapoq.

Saqqummiussinerit soqutiginarlut amerlaqaat, inuit allat nuannersumik oqalliseqatigaavut, isummer-soqatigiittoqarluarpoq, aammattaq sammisat assigiinngitsorpassuit ingerlateqqinneqarsinnaasut allattorneqarput. Allakkatigut tigusaqarnissarput neriuutigaara, tamaallilluta atuarfinni /kommunini ingerlateqqissinnaaniassagatsigik.

Immikkut uagut kommunitisinni atuarfeqarfiup aqunneqarnera sutigut tamatigut oqallisigineqarpoq. Matumani pineqarlutik atuarfiit aqutsisui, atuarfeqarfiup pisortanera, sulisoqarnermut pisortaq aamma politikarit.

Naleqqiiffik

Vedr. deltagelse i IMAK's skolekonference.

Bodil Brandt, afdelingsleder, Minng. Atuarfia

Det var en meget stor skuffelse, at vi ikke skulle forberede os på noget hjemmefra, dog skal det hertil siges, at vi straks ved ankomsten fik udleveret en del materiale.

Det var en god fornemmelse at snakke skole med folk, der har en anden tilgang til skolesystemet end det at være folkeskolelærer.

Der var mange spændende indlæg, det var en sjov måde vi fik snakket med andre folk på, der blev udvekslet mange synspunkter, ligesledes er der blevet opstillet rigtig

mange forskellige punkter, som der kan arbejdes videre med. Jeg håber, at vi får noget ud på tryk, så der kan arbejdes videre med det på skolerne / i kommunerne.

Specielt for vores kommune blev der talt rigtig meget om ledelse på alle planer inden for skolevæsenet i kommunen. Det var både skolernes ledelse, skoledirektør, personalechef og politikere, der blev berørt.

Assinik pissarsiorpugut - Vi søger billeder som kan bruges i bladet.

Foto: Paul Raabauge

Annancer i Ilinniartitsisoq

Du kan annoncere i Ilinniartitsisoq både som privat og som skole. Bladet bliver læst af mere end 1.000 lærere langs kysten, så det er et godt medie at annoncere efter nye lærere. Samtidig er det et godt sted at annoncere for private, da bladet bliver læst af beslutningstagerne omkring skolernes økonomi.

Ring til os og få lavet en annonce strategi
(0045) 4142 4007

Privatannoncer

1/1	side	kr. 4.000,00
1/2	side	kr. 2.000,00
1/4	side	kr. 1.200,00
1/8	side	kr. 700,00

Stillingsannoncer

1/1	side	kr. 3.000,00
1/2	side	kr. 1.500,00
1/4	side	kr. 800,00
1/8	side	kr. 500,00

Udgivelser i 2007

4	01.06
5	01.09

Inuinnartut aamma atuarfittut Ilinniartitsisoq annonceliiffigisinnaavat. Atuagassiaq sinerissami ilinniartitsisunit 1.000 sinneqartunit atuarneqartarpoq, taamaammallu nutaanik ilinniartitsisussarsiorluni annonceliiffissaqilluni. Aamma inuinnartut annonceliiffissaqqissuovoq, tassami atuarfitt aningaasaqarniarnerannut tunngasunik aalajangiisartuusunit atuarneqartarami.

Sianerfigisigut taava annonceliinnissannut najoq-
qutassiuutissavatsigit (0045) 4142 4007

Inuinnartut annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 4.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 2.000,00
Qupperneq 1/4	kr. 1.200,00
Qupperneq 1/8	kr. 700,00

Sulisussarsiorluni annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 3.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 1.500,00
Qupperneq 1/4	kr. 800,00
Qupperneq 1/8	kr. 500,00

Saqqummerfissaa 2007

4	01.06
5	01.09

Pension for
overenskomstansatte
lærere

**Lærernes
PENSION**

Sundkningsgade 4, 2100 København Ø
Tel. 39 17 68 21, Fax 39 17 59 81
Mail: pension@lpa.dk
Telefontid: Mandag-fredag 8.15-16.15

www.lppension.dk

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør
Sivso Dorph

Redaktør
Hector Lennert Sørensen
B-nr.: 1225 - Box 864
Kitsissuarsuit
3950 Aasiaat

Mobil 53 73 38
Ilinniartitsisoq@greennet.gl

Oversættelse
Bjørn Rosing
Elisa Isaksen
Oplag
1.300 stk.

Tryk
Offsettrykkeriet
Midtjylland

Næste nummer
1. September
deadline 15. August

Atuartut toqqorsivii "Lockers"

Nutaamik aqqissuilluni atuarfeqarnermik ineriartortitseqqinnermi Kalaallit Nunatsinni atuartut atuarfitsialak sioqqullugu apersorneqarsimapput sunik kissaateqarnerat ilaatigut qulaarniarlugu.

All.: Hector Lennert Sørensen

Kissaatigineqartut arlalippas-suupput. Kissaatigineqartuni qaffasinneraallutik siullersaapput: Atuartunut ilitiviusinnaasut tassalu "Lockers"-it Ole Reimerip Atuarfiani atuartunut toqqorsiviit atuarfiup inaanut angissusaanullu naleqquttumik angissusillit pisiarineqarsimapput. Atuartut toqqorsivii ilitivii sunut atorneqartarnerat pillugu imaatunik nassuiaateqarsinnaavugut. Atuartut atuagaat, kamillaarutit, suulluunniit nammineq toqqorsivimmittikkusutat iliorarneqartarput. Atuartunut toqqorsiviit siuumoortumik akiluteqarnikkut attartorneqarsinnaasarpur. Tassani matuersaat nammineq akisussaaffigalugu paaqqutarinissaanut sissuernerissaanullu 100,-kr-mik akeqartinneqarpoq. Matuersaat tamarneqassangaluarpat atuartut aatsaat akileeqqaarluni nutaamik matuersaammik pisinnaapput.

Tassani eqqaaneqarsinnaavoq atuartumut akisussaaffiliineq tassalu tunioraaginnannikkaluarluni aamma taamatut akisussaaffimmit sungiusaaneq ingerlanneqarsinnaavoq. Atuartut amerlanerpaat aperigaanni toqqorsiveqarneq qanoq igineraat "ajunngilaq-mik" akisarput. Atuartut toqqorsivii 16-nik amerlassuseqarput. Amerlassusiliisimaneq inissaq eqqarsaatigalugu taamatut aqqineqarsimavoq. Tassalu atuartut 2.klassenngoraangamik toqqorsivimmik pitaarsinnaanerit periarfissarineqartarpoq. Toqqorsiviit atuartut assigninik ilisarnaaserneqarsimapput taakkulu toqqorsiviit matuini takuneqarsinnaapput. Toqqorsiviit iluisa eqqiluutsuutinnissaat atuartup nammineerluni akisussaaffigissavaa tassungalu atattillugu iluata assitalersorsinnaanera aamma akisussaaffigalugu.

Foto: Hector Lennert Sørensen

Elev skabe med navnet "Lockers"

I forbindelse med skoleudviklingstiltag, før indførelsen af Atuarfitsialak, har man haft spørgeskemaundersøgelse for at belyse elevernes ønsker.

All.: Hector Lennert Sørensen

Ønskelisten er lang og øverst på listen er elev skabe. Derfor har man anskaffet sig "Lockers" elev skabe til Ole Reimerip Atuarfia, som er velegnede til skolens størrelse. Elev skabene bruges til mange formål, bl.a. til elevens bøger, hjemmesko og andre ejendele.

Man kan leje elev skabene ved at betale lejen forud. Elev skabet kan lejes for 100 kr. og man får udleveret en nøgle, som eleven selv skal have ansvaret for. Hvis man kommer til at miste nøglen, så koster det 100 kr. for en ny nøgle til skabet. Formålet med denne ordning, er at lære eleverne ansvarsfølelse.

Når man spørger eleverne, om hvad de synes om elev skabene, svarer de, at de er "OK". Vi har 16 elev skabe og vi har begrænset skabene af pladshensyn.

Når eleverne kommer i 2. klasse har de ret til at leje et elev

skab. Elevens billede er klistret på skabsdøren. Eleverne sørger selv for orden i skabene og eleverne kan klistre billeder inde i skabene.

Deadline for næste nummer 15. August

StarBoard - fremtidens interaktive skoletavle

For at komme i gang skal du kun bruge en computer, en video-projektor og et StarBoard.

StarBoard

Spar 30%

FX 63"
(skærmstr. 1.280 x 960 mm)

Kr. 12.180,-

FX 77"
(skærmstr. 1.570 x 1.180 mm)

Kr. 13.230,-

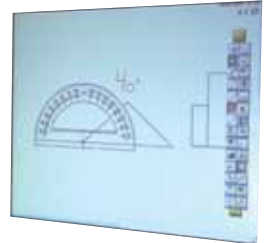
FX 82"
(skærmstr. 1.831 x 1.030 mm)

Kr. 15.960,-

Kontakt din Arctic-konsulent, hvis du har spørgsmål, mangler råd og vejledning eller ønsker brochurer m.m.

Vendelige tavlemetre

Scroll – pladsen slipper aldrig op. Gem og afslør forberedte spørgsmål.

Notater og præsentationer

Håndskrevne notater gemmes direkte oven på originale dokumenter. Præsentationer og notater kan e-mailles til eleverne.

Levende undervisning

Tavlens spontanitet kombineres med computerens mange muligheder.

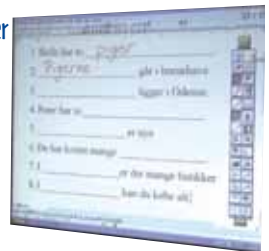

Direkte på internettet

Undervisningen beriges med billeder, websider og lign.

Skriv direkte på skærbilleder

Skærmen forenes med det håndskrevne.

Skriftgenkendelse

Håndskrift omdannes til tekst (også æ, ø og å). Håndskriver forvandles til geometriske former.

Videoprojektor
Nobo X20P
Varenr. 68033045219.

Kr. 9.750,-

Videoprojektor
3M S15
Varenr. 68033045174.

Kr. 5.999,-

ARCTIC IMPORT

Arctic Import A/S
Industrivej 13 • Box 580
GL-3900 Nuuk
Tlf. 32 32 13
Fax 32 23 73
info@arcticimport.gl
www.arcticimport.gl

Arctic Import A/S
Tagholm 12
DK-9400 Nørresundby
Tlf. 96 32 19 00
Fax 96 32 19 10
info@arcticimport.dk
www.arcticimport.dk

Sdr. Hernhultvej 23
Postboks 867
Telefon (00 299) 32 25 50
Fax (00 299) 32 50 61
E-mail imak@imak.gl
WWW www.imak.gl

Siulittaasoq/formand

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Naapinneqarsinnaavoq peqatigiiffiup allaffeqarfiani.
Træffes i foreningens sekretariat.

Siulersuisoqarfik/bestyrrelse

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Ilinniartitsisoq/lærer Esther Rosing, Nuuk
Ilinniartitsisoq/lærer Johan Reimer, Aasiaat
Ilinniartitsisoq/lærer Poul Raahauge, Nanortalik
Ilinniartitsisoq/lærer Mikkel Lybæch, Tasiilaq

Allatseqarfik/Sekretariatet

Ammasarpoq ataasinggorneq - tallimangorneq
Nal. 11.00 - 16.00
Åbent mandag - fredag
Klokken 11.00 - 16.00

Fuldmægtig

Jensigne Bergstrøm

Sagsbehandler

Lisbeth Frederiksen